

SEXAGESIMA PÜHAPÄEV AD 2023

Jh 4:31–38 (Ho 10:12–13; 1Kr 3:7–15)

31 Vahepeal palusid jüngrid Teda: «Rabi, söö!»

32 Aga Tema ütles neile: «Minul on süüa rooga, mida teie ei tea.»

33 Siis arutasid jüngrid omavahel: «Kas keegi on Talle süüa toonud?»

34 Jeesus ütles neile: «Minu roog on see, et ma teen selle tahtmist, kes mu on läkitanud, ja lõpetan Tema töö.

35 Eks te ise ütle, et veel on neli kuud, ja siis tuleb lõikus? Vaata, mina ütlen teile: Tõstke silmad ja vaadake põlde: need on juba valged lõikuseks!

36 Nüüd saab lõikaja palka ja kogub vilja igaveseks eluks, et niihästi külvaja kui lõikaja ühtlasi saaksid rõõmustada.

37 Jah, siin on tõsi see ütlus: «Üks on, kes külvab, ja teine, kes lõikab.»

38 Mina olen teid läkitanud lõikama seda, mille kallal teie pole vaeva näinud. Teised on näinud vaeva, ja teie olete tulnud nende vaeva vilja lõikama.»

Sissejuhatus

Kiriku pärimuse järgi on neljanda evangeeliumi autoriks apostel Johannes, keda evangeeliumis endas nimetatakse «jüngriks, keda Jeesus armastas». Johannes pärines Galileast Betsaidast, ta oli Sebedeuse ja Saloome poeg ning apostel Jaakobus Vanema vend. Pärimuse järgi elas ta ainsana Jeesuse kaheteistkümnest apostlist kõrge vanaduseni ning suri loomulikku surma.

Evangeeliumi lõpul sõnastab autor ühemõtteliselt oma kirjatöö eesmärgi: «Jeesus tegi jüngrite ees veel palju muid tunnustähti, mida ei ole sellesse raamatusse kirja pandud, aga need on kirja pandud, et te usuksite, et Jeesus on Kristus, Jumala Poeg, ja et teil uskudes oleks elu Tema nimes.» (Jh 20:30j) Kirikuisad järelavad sellest, et Johannese evangeelium on kirjutatud aasta 100 paiku¹, tükk aega pärast kolme esimest evangeeliumi, mida autor tundis ja mida ta pidas vajalikuks täiendada eeskätt õpetuslikult seisukohalt.

Erinevalt kolmest esimesest evangeeliumist, mis põhiosas keskenduvad Jeesuse avaliku tegevuse viimasele aastale ning kujutavad seda jätkuva teekonnana Galileast Jeruusalemma, kus «viiakse lõpule kõik see, mis prohvetid on kirjutanud Inimese Pojast» (Lk 18:31), kõneleb Johannes kolmest erinevast korrast, mil Jeesus Galileast Jeruusalemma rändas, ning kuigi on mitmeid teiste evangeeliumidega kattuvaid jutustusi, on umbes üheksa kümnendikku Johannese evangeeliumis esitatud materjalist selline, mida ei leia ülejäänud kolmest.

¹ Uuemas kirjanduses on mitmeid autoreid, kes on Johannese evangeeliumi arvatava kirjutamisaja nihutanud märksa varasemaks, ajavahemikku aastast 40 kuni aastani 60.

Laias laastus jaguneb Johannese evangeelium kaheks suureks osaks, mida võiks pealkirjastada kui «Jeesus ja maailm» (Jh 1:19–12:36) ning «Jeesus ja Tema jüngrid» (Jh 13:1–21:25). Esimese osa raamistuseks on ühelt poolt üldine sissejuhatus kogu evangeeliumile (Jh 1:1–18) ning teiselt poolt pessimistlik kokkuvõte (Jh 12:37–50), milles tõdetakse, et «ehkki Jeesus oli nende silma all teinud nii suuri tunnustähti, ei uskunud nad siiski Temasse» (Jh 12:37).

Evangeeliumi keskseks teoloogiliseks teemaks on Selle tulemine, «kes tuleb ülalt» ja «on üle kõikide» (Jh 3:31) ning kes, olles «pärit Jumala juurest», «läheb tagasi Jumala juurde» (Jh 13:3). Just siin vastanduvad teravalt [vaenulik] maailm ja Jeesuse jüngrid, kusjuures tolle vaenuliku, jumalatu maailma esindajateks on paraku eeskätt need, kes peaksid olema Jumala omad ja kelle süü on seetõttu märksa rängem kui nende oma, kes on sündinud [vaimulikult] pimedana.² Evangeeliumi proloogis väljendatakse seda sõnadega: «Ta tuli omade keskele, ent omad ei võtnud Teda vastu.» (Jh 1:11)

Vastandiks on need, kes Ta vastu võtavad – neile «andis Ta meelevalla saada Jumala lasteks» (Jh 1:12). Nagu Jumala igavene Sõna sai lihaks, sündides inimesena siia maailma, nii sünnivad Temas need, kes «usuvad Tema nimesse», igaveseks eluks. Jumala Poeg on tulnud alla maa peale (vrd nt Jh 6:33), et maapealsed võiksid Temas saada ülendatud taevasse. Temas on «taevas avatud» (vrd Jh 1:51) ning pärast oma ülestõusmist on Jeesus läinud taevasse, Isa juurde, tagasi, et seal omadele aset valmistada (Jh 14:2).

Kiriku traditsioon näeb Johannese evangeeliumi ka väga sakramentaalse tekstina: selle keskmes on algusest lõpuni nii ristimine kui armulaud³, millele lisandub jüngritele pattudest lahtimõistmise meelevalla andmine pärast Jeesuse ülestõusmist (Jh 20:22j).

Vähemalt analoogiana tuletab Johannese evangeeliumi ülesehitus meelde ka vanakirikliku jumalateenistuse jagunemist katekumenite ja usklite missaks.⁴ Esimese osa kõrgpunktiks oleks sellise vaatlusviisi puhul pimedana sündinu tervendamine (Jh 9) kui ettevalmistus ristimiseks ning Laatsaruse ülesäratamine surnuist (Jh 11) kui ristimise võrdpilt, mille kommentaariks sobivad Jeesuse poolt veidi hiljem öeldud sõnad: «Tõesti, tõesti, ma ütlen teile, kui nisuiwa ei lange maasse ega sure, siis see jääb üksi, aga kui see sureb, siis see kannab palju vilja. Kes oma elu armastab, see kaotab selle, ja kes oma elu vihkab selles maailmas, see hoiab selle igaveseks eluks. Kes tahab mind teenida, peab järgnema mulle, ja kus olen mina, sinna saab ka mu teenija.» (Jh 12:24–26) Evangeeliumi teine osa – usklite missa võrdpildina – keskendub viimasel õhtusöömaajal kõneldule ja toimunule, risti ja ülestõusmise müsteeriumile ning uuele elule, mis ulatub ajast igavikku (vrd Jh 21:22j).

² Vrd Jh 9:41: «Kui te oleksite pimedad, ei oleks teil pattu. Aga et te nüüd ütlete: «Meie näeme», siis jääb teie patt teile.»

³ Kuigi Johannese evangeelium ei too erinevalt kolmest esimesest evangeeliumist meieni Püha Õhtusöömaaja kirjeldust.

⁴ See seletaks ka – arkaandistsipliini silmas pidades –, miks Johannes ei kirjelda Püha Õhtusöömaaga.

Igal juhul tuleb Johannese evangeeliumi lugedes ja tõlgendades pidada meeles ühelt poolt pidevat vastuolu Jeesuse ja Tema omade ning vaenuliku, jumalatu maailma vahel, ning teiselt poolt seda, et evangeeliumis avalduvad usutõed Jeesuse, Jumala lihaksaanud Sõna kohta kõnelevad samaaegselt ka nendest, kes nagu Temagi «ei ole sündinud verest, ei liha tahtest, ei mehe tahtest, vaid Jumalast» (Jh 1:13).

Keelelisi märkuseid

Palusid – ἠρώτων – sõna ἐρωτάω tähendab «küsima», ka «[millekski] ärgitama», isegi «peale käima».

Jüngrid – οἱ μαθηταὶ – sõna μαθητής – «jünger», «õpilane» – tuleneb verbist μανθάνω – «õppima», «teadmisi omandama», ka «[tundma] õppima», «mõista/arusaada püüdma».

Rabi – sõna ῥαββί tuleneb siinkohal suursugusust ja tähtsust tähistavast heebrea sõnast רַב ning kujutab endast eeskätt õpetlaste kõnetamisel kasutatavat austavat tiitlit.

Minul on süüa rooga – ἐγὼ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν – võiks tõlkida ka: «minul tuleb süüa rooga» või «mina pean sööma rooga» (n-ö jumalik paratamatus).

Arutasid...omavahel – ἔλεγον... πρὸς ἀλλήλους – «ütlesid üksteisele».

Kas keegi on Talle süüa toonud – μή τις ἤνεγκεν αὐτῷ φαγεῖν – sõnasõnalt: «Ega keegi ole Talle süüa toonud».

Jeesus – ὁ Ἰησοῦς – nimi Ἰησοῦς tuleneb heebrea nimest יְהוֹשֻׁעַ ja tähendab «JHWH on pääste», «JHWH päästab».

Ütles – λέγει – «ütleb».⁵

Et ma teen – ἵνα ποιήσω – sõnasõnalt: «et teeksin». Sõna ποιέω tähendab «tege ma», «teostama», ka «looma».⁶

Kes mu on läkitanud – τοῦ πέμψαντός με – sõna πέμπω tähistab enamasti kellegi saatmist mingi kindla ülesande ja/või eesmärgiga.

⁵ Viimases eestikeelses redaktsioonis (ja EELK Kirikukäsiraamatu Lugemiste raamatus) on originaalis kasutatud oleviku ajavorm tõlgitud tihtipeale lihtminevikuks. Tegemist on väga kahetsusväärse stilistilise eksimusega, kuna oleviku kasutamine taolistes kohtades on oluline jutustuse dünaamika tajumiseks.

⁶ Muuhulgas on siit pärit ka sõna ποίημα – «teos», «poeem» –, nt Ef 2:10: «Sest meie oleme Tema teos...», mida võiks tõlkida ka: «Meie oleme Tema loome...» või tõeliselt poeetiliselt: «Meie oleme Tema poeem...»

Lõpetan – τελειώσω – «lõpetaksin», «viiksin lõpule». Sõna τελειώω tähendab «[midagi] lõpule viima», «[midagi] täide saatma», «[midagi] täiuslikuks tegema».

Töö – τὸ ἔργον – sõna ἔργον tähendab «tegevus», «ettevõtmine», «töö», «[teatava töö teostamiseks] tehtav».

Vaadake – θεάσασθε – sõna θεάομαι tähendab «nägema», «vaatama», «vaatlema», «jälgima», «tähele panema».

Valged – λευκαί – sõna λευκός tähendab «hele», «valge», «särav».

Igaveseks – αἰώνιον – sõna αἰώνιος – «igavene» – tuleneb sõnast αἰών, mis tähistab eeskätt lõputust, igavikku, aga mida võidakse kasutada ka teatud ajastu, eeskätt pikema, inimlikult isegi hoomamatult pika ajavahemiku kohta.⁷

Eluks – εἰς ζωὴν – sõna ζωή tähistab elu ja elus olemist pigem abstraktselt, erinevalt sõnast βίος, mis tähistab enamasti konkreetset kellegi [elatud] elu (Uues Testamendis sageli ka elatist ja eluhüvesid).⁸

Saaksid rõõmustada – χαίρη – «rõõmustaksid», «võiksid rõõmustada». Sõna χαίρω tähendab «rõõmustama», «rõõmu tundma», «rõõmutsema», aga ka «tervitama».

Tõsi – sõna ἀληθινός – «tõene», «tõeline», «ehtne» – tuleneb sõnast ἀληθής – «tõene», «tõelevastav», «õige» –, mis koosneb eitavast eesliitest α ja verbist λανθάνω – «varjul olema», «peidetud / tundmatu olema».⁹

Ütlus – ὁ λόγος – λόγος – «sõna» – see tuleneb verbist λέγω – «kõnelema», «rääkima».

Olen...läkitanud – ἀπέστειλα – sõna ἀποστέλλω tähistab enamasti kindla ülesandega läkitamist (määramist).¹⁰

Olete tulnud nende vaeva vilja lõikama – εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε – sõnasõnalt: «olete sisenenud / sisse tulnud nende vaeva / vaevanägemisse».¹¹

⁷ Vrd «eoon» – geoloogilise ajaarvamise suurim ühik (arhaikum, proterosoikum, fanerosoikum).

⁸ Niisiis on ζωή «elu minus», βίος aga «minu elu».

⁹ Niisiis on tõde – ἀλήθεια – kreeka keeles miski, mis on ilmselge, vastuvaidlematult äratuntav, kõike muud kui varjatud.

¹⁰ Siit tuleneb ka sõna ἀπόστολος – «apostel».

¹¹ 1739. aasta Piiblis: «teie olete nende töö peäle tulnud»; Fanny de Siversi tõlkes: «teie pärite nende vaeva vilja» (Alguses oli Sõna. Tallinn 2000. Lk 21).

Sisuline analüüs

Pärast seda, kui Jeesus oli ennast samaaria naise ees Messiaks tunnistanud (Jh 4:26) ning naine oli läinud külarahvast kaevule kutsuma, et nemadki tuleksid Messiat vaatama (Jh 4:29), kirjeldab evangelist vahepealsel ajal toimunud kahekõnet Jeesuse ja Tema jüngrite vahel. Seda vahepala (samuti nagu Johannese evangeeliumi kolmanda peatüki lõpusalme) võib käsitleda ka kommentaarilaadse tagasivaatena ajast pärast Kristuse surma, ülestõusmist ja taevasse minemist – ajast, mil Jeesuse jüngrid on juba läkitatud (täisminevik – Jh 4:38) lõikama vilja, mille kallal nad polnud ise vaeva näinud; võime ütelda ka, et meie ajast, kuna teatavas mõttes on praegugi «vahepealne» aeg.

Nagu naisega veest kõneldes, nii kasutab Jeesus nüüd ka jüngritega toidust rääkides võimalust öelda neile midagi palju olulisemat sellest, millest nad esialgu arvavad juttu olevat. Jüngrid käivad Jeesusele peale, et Ta sööks, Tema aga lausa tõrjub nad tagasi sõnadega: «Minul on süüa rooga, mida teie ei tea.» (Jh 4:32)

Eestikeelne tõlge ei anna siin päriselt edasi originaali mõtet, mille kohaselt Jeesusel mitte lihtsalt *on*, vaid *tuleb* süüa rooga, millest Tema jüngrid [tol hetkel veel] ei teadnud. See on sama mõte, mis tuleb esile peatüki alguses, kus sedastatakse, et Jeesus *pidi* minema läbi Samaaria – see ei olnud mitte praktiline vajadus, vaid n-ö jumalik paratamatus, Isa tahe, mis «sundis» Jeesust seekord Samaaria kaudu minema, et Ta võiks seal kohtuda tolle naisega Sühhari kaevul ning talle ja teistele samaarlastele nii oma jumalikku isikut kui missiooni ilmutada.

Jeesuse jüngrid ei saanud – nagu ka samaaria naine – esialgu midagi aru, hakates hoopis omakeskis arutama, kas ehk keegi teine on Jeesusele süüa toonud. Jeesus, nende arutelu kas kuuldes või aimates, selgitab: «Minu roog on see, et ma teen selle tahtmist, kes mu on läkitanud, ja lõpetan Tema töö.» (Jh 4:34) See on kogu Johannese evangeeliumi juhtmotiiv: Jumala Poeg on tulnud, Jumala igavene Sõna on saanud lihaks, et tuua maailmale, inimkonnale «teade» Jumalalt või Jumalast (Jh 1:18). Ta ei tulnud mitte kohut mõistma, vaid et maailm Tema läbi päästetaks (Jh 3:17). Jeesus tuli, et anda inimestele elu, ja seda ülirohkesti (Jh 10:10), nii et Isa saaks Temas kirkastatud seeläbi, et Ta langeb maasse nagu nisuiiva ja sureb, et kanda palju vilja (Jh 12:23j).

Just nõnda viib Jeesus lõpule Läkitaja, oma Isa töö: «Pärast seda ütles Jeesus, teades, et kõik on juba lõpetatud, et Kiri läheks täide: «Mul on janu.» Seal seisis äädikat täis anum. Nad torkasid nüüd äädikaga immutatud käsna iisopi roo otsa ja ulatasid selle Tema suu juurde. Kui nüüd Jeesus oli võtnud äädikat, ütles Ta: «See on lõpetatud!» ja langetanud pea, heitis hinge.» Siin on eksimatult näha otsene seos neljandas peatükis kirjeldatuga: Jeesus ütleb Samaaria naisele: «Anna mulle juua!», ent osutub viimaks ise mitte ainult vee andjaks, vaid igavesse ellu voolava vee allikaks; «kohaks», kus tõelised kummardajad kummardavad Isa Vaimus ja tões, olgu nad juudid või paganad.

Siin on paslik meenutada ka prohvet Hesekieli nägemust templist ja sellest välja voolavast eluandva ja tervendava veega allikast:

«Siis ta viis mu tagasi templi ukse juurde. Ja vaata, vesi voolas templi läve alt välja ida poole, sest templi esikülge oli ida pool; ja vesi voolas alla templi parempoolse külgeina alt, lõuna poolt altarit. Siis ta viis mu välja põhjavärava kaudu ja laskis mind minna väljastpoolt ringi välimise väravani, mis oli ida pool; ja vaata, vesi vulises parempoolsest külgeinast.» (Hs 47:1j)

Sarnase pildi leiame Johannese Ilmutusraamatu lõpust:

«Ta näitas mulle eluvee jõge, säravat nagu mägikristall. See saab alguse Jumala ja Talle troonist. Keset linna tänavat ja mõlemal pool jõge on elupuu, mis kannab vilja kaksteist korda, andes iga kuu oma vilja, ning puu lehed annavad tervist rahvastele.» (Ilm 22:1j)

Jeesus kõneleb jüngritele Talle määratud roast, milleks on viia lõpule oma Isa töö – ja osutub viimaks ise taevast alla tulnud eluandvaks roaks neile, kes Temasse usuvad, Ta vastu võtavad ning Tema kui tõelise Paasatalle liha süües ja verd juues surematuse anni pärivad: «See on leib, mis taevast alla tuleb, et inimene sellest sööks ega sureks. Mina olen taevast alla tulnud elav leib. Kui keegi sööb seda leiba, siis ta elab igavesti; ja leib, mille mina annan, on minu liha; ma annan selle maailma elu eest.» (Jh 6:50j)

Järgnevalt võib esmapilgul näida, nagu Jeesus muudaks teemat, kuid õigupoolest on tegemist teemaarendusega, mis saab hästi mõistetavaks siis, kui käsitleme seda kahekõnet, nagu ülal öeldud, teatavas mõttes kommentaari ja tagasivaatena hilisemast ajast – või Jeesuse poolt vaadatuna pilgu heitmisena nii Teda kui Ta jüngreid ees ootavasse tulevikku. Jeesus seostab mitmel pool mujalgi enda missiooni oma jüngrite omaga, lausa samastab ennast oma jüngritega, öeldes näiteks: «Kes tahab mind teenida, peab järgnema mulle, ja kus olen mina, sinna saab ka mu teenija. Kes iganes mind teenib, seda austab mu Isa.» (Jh 12:26); «Kui maailm teid vihkab, siis teadke, et ta on mind vihanud enne teid.» (Jh 15:18); «Nõnda nagu Isa on läkitanud minu, nõnda saadan ka mina teid.» (Jh 20:21)

Jeesus otsekui sekkuks jüngrite vestlusse või hakkaks kinni millestki, millest nad on omavahel varasemalt kõnelnud: «Eks te ise ütlete, et veel on neli kuud, ja siis tuleb lõikus?» (Jh 4:35) On täiesti enesestmõistetav, et koos Jeesusega teed käies ja teekonnal ilmselt mitmetest viljapõldudest möödudes vestlesid jüngrid muuhulgas ka sellest, mida nad enda ümber nägid, praegusel juhul külvist ja lõikusest. On arvatud, et tegemist võis olla detsembrikuuga, kuna sellest jääb aprilli keskpäiku algava viljalõikuseni neli kuud. Nagu sagedasti, kasutab Jeesus sedagi jüngrite jaoks ehk pigem ajatäiteks olnud jututeemat millegi põhjanevalt olulise ütlemiseks, juhatades oma sõnad nende kaalukusele vastavalt sisse piduliku pöördumisega: «Vaata, mina ütlen teile!» (Jh 4:35)

Jeesus käsib jüngritel tõsta oma silmad, et näha: lõikuseaeg on juba käes, sest põllud on valged (või lausa säravad – vt vastavat keelelist märkust). Küllap Jeesus pidas siin

silmas samaaria külast kaevu poole ruttavaid inimesi, kes olid ehk rõivastatud valgetesse või vähemalt heledaisse üleriietesse: nemad olidki see lõikus, mille kogumiseks taevastesse aitadesse oli Isa oma Poja läkitanud.

Külvaja on kahtlemata Isa ning lõikaja on Poeg. Palk, mille lõikaja saab, on igavene elu (Jh 4:36), kusjuures me teame, et see pole mitte palk, mille Poeg teeniks välja ja jätaks iseendale, vaid see on «palk», mille Jumala ainusündinud Poeg kingib ennast andes neile, kes Temasse usuvad. Tema peab surema, Tema on nisuiva, mis langeb maase – selleks, et teistel oleks elu ülirohkesti. See on Tema rõõm, nii külvaja kui lõikaja rõõm – rõõm, mille Jeesus tahab kinkida neile, kes Temasse usuvad, et see võiks saada neis täiuslikuks (vrd Jh 15:11; 17:13). Jah, Isa ja Poeg on üks (Jh 10:30), ent Isa läkitatuna võib Jeesus öelda ka, et Isa on Temast suurem (Jh 14:28), ja nii on Ta mitte ainult see, kes lõikab Isa külvatud vilja, vaid Ta on ka külvatu, kellest võrsuvat vilja saavad lõigata need, keda Tema on läkitanud.

Õigupoolest võib öelda, et nagu Jeesuses on ühendatud Jumal ja inimene, aeg ja igavik, nii on Temas ühendatud ka külv ja lõikus, nii et omalaadsel kombel on Temas täitunud prohvet Aamose ettekuulutus: «Vaata, päevad tulevad, ütleb Issand, mil kündja jõuab järele lõikajale ja viinamarjasõtkuja seemne külvajale; siis tilguvad mäed värsket veini ja kõik künkad sulavad.» (Am 9:13) Jumal läkitas oma Poja siis, kui «aeg sai täis» (Gl 4:4), ja nii ongi Jeesuse sõnul Tema «tund» juba käes – tund, mil tõelised kummardajad kummardavad Isa Vaimus ja tões (Jh 4:23). Just see ongi lõikus, milleks Isa on Poja läkitanud – et koguda igavese elu vilja kui tasu, mille Poeg vastu võtab ning omadele edasi kingib.¹²

Nagu öeldud, on Jeesuse sõnad suunatud (vähemalt osaliselt) tulevikku või evangeeliumi kirjapanemise aega silmas pidades Jeesuse surma, ülestõusmise ja taevasse minemise järgsesse olevikku («vahepealsesse aega»): Jeesus kinnitab oma jüngrite kutsumust ja missiooni nendena, kelle ülesanne on jätkata Tema tööd – jätkata jumalikku lõikust, vilja kogumist igaveseks eluks. Selleks viljaks on kõik need, kelle eest Ta on ennast andnud; kelle pärast tõeline nisuiva pidi langema maasse ja surema ning kellele Jeesuse jüngrid on läkitatud seda rõõmusõnumit kuulutama.¹³

Tõelise vaeva nägijad ei ole mitte Jeesuse jüngrid ega meie, vaid Isa, kes on teinud külvitöö, ning Poeg, kes on saanud ise külvatuks – meie oleme «tulnud nende vaeva vilja lõikama» (Jh 4:38). Jeesuse ennastandev ohvrisurm on «kõrvaldanud surma ning on evangeeliumi kaudu toonud valge ette elu ja kadumatuse» (2Tm 1:10).

¹² «Aga igavene elu on see, et nad tunneksid Sind, ainsat tõelist Jumalat, ja Jeesust Kristust, kelle Sina oled läkitanud.» (Jh 17:3)

¹³ «Et te usuksite, et Jeesus on Kristus, Jumala Poeg, ja et teil uskudes oleks elu Tema nimes.» (Jh 20:31)

Jutluseks

Sexagesima pühapäeva teemaks on EELK jumalateenistuste käsiraamatu järgi «Jumala sõna külv». Teema aluseks on pühapäeva vanakiriklik Evangeelium, milleks on Jeesuse tähendamissõna külvajast (Lk 8:4–15). Tulenevalt asjaolust, et traditsiooniliselt olid kolm paastueelset pühapäeva koos paastuaja nelja esimese pühapäevaga seotud usuõppijate süvendatud ettevalmistamisega ristimiseks, võib eel-paastuaja pühapäevade temaatika sõnastada ka järgnevalt: *Septuagesima* – kõik on kutsutud; *Sexagesima* – Jumala kutse nõuab seesmist pöördumist ja uuenemist; *Quinquagesima* – Jumala kutsele järgnedes tuleb olla valmis oma risti enda peale võtma ja ühes Issandaga kannatama.

Nii on Sexagesima pühapäeva keskseks sõnumiks üleskutse või manitsus pöördumisele (mille Jumal esitab ja viimselt ka teostab oma sõna külvates). EELK lugemiskavas teiseks lugemisaastaks antud Evangeelium (Jh 4:31–38) taolist teemapüstitust otseselt ei toeta, küll aga võib siin leida tuge Epistlist (1Kr 3:7–15), milles apostel Paulus rõhutab meie eluhoone Jumala armule ja Kristusele kui ainsale tõelisele alusele rajamise möödapääsmatust eeldusena selleks, et võime kord saada osa igavesest tasust (lõikusest).

Teise lugemisaasta Vana Testamendi lugemine (Ho 10:12–13) prohvet Hoosea raamatust manitseb külvama õiguseks ja lõikama vastavalt vagadusele, otsima Issandat ja õppima Temalt õigust, selle asemel, et jätkata õeluse kündmist, ülekohtu lõikamist ja valede vilja söömist.

Pühakirjalugemiste ühendamine üksteisega ei ole seekord kuigi lihtne, kuid samas ka mitte võimatu: lahenduseks on enesestmõistetavalt Kristuse asetamine keskpunkti. Kristus on meie õigus – ainus õigus, mis meil saab Jumala ees olla, kusjuures Ta on Jumala enda kingitus meile; Kristus on ainus tõeliselt kindel ja kandealune alus, millele saame rajada ennast nii siin elus kui igavesti; Kristus on see, kes sai ise külvatuks, maasse langenud ja meie eest surnud nisuivaks, et kanda meile igavese elu vilja. Sellest tulenevalt on ka meie, Tema jüngrite, Tema kiriku, ainus tegelik missioon kuulutada Kristuses teostunud lunastust ja päästet, aidates nõnda kaasa jumalikule lõikusele, mille sisuks ja eesmärgiks on, et võimalikult paljud inimesed kogutakse hea viljana Jumala aitadesse ja pärivad igavese elu.

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Täna Evangeelium kujutab endast vahelõiku pikemas jutustuses sellest, kuidas Jeesus kohtus kõigepealt kaevul ühe samaaria naisega, kellele Ta andis ennast tunda kui oodatud Messias, kes kingib neile, kes Temasse usuvad ja Ta vastu võtavad, igavesse ellu voolava vee, ning pärastpoole, juba samaaria naise enda kuulutustöö

tulemusena, tema kaaslinlastega, kes tunnistasid Jeesuse pärast Temaga kohtumist maailma Päästjaks. Nende kahe kohtumise vahepeal oli Jeesus koos oma jüngritega, selgitades neile toimuva tähendust ja nii enda kui nende missiooni. Jeesus ütles jüngritele, kes käisid Talle peale, et Ta sööks, et Tema tõeline roog – s.t see, miks Ta oli siia maailma tulnud – oli teha Isa tahtmist ja viia lõpule Tema töö. Jeesus ei tulnud iseenda pärast, Ta ei tulnud ka maailma üle kohut mõistma, vaid maailma päästma. Tal ei olnud muud plaani ega tahtmist kui see, et võimalikult paljud inimesed võiksid Temas ära tunda Jumala päästva armu ning sellest osa saanuna pärida igavese elu Jumala lastena Tema riigis.

2. Seda esialgu otseselt selgelt välja ütlemata vihjab Jeesus viisile, kuidas Ta Isa tahet teostab. Jeesus kõneleb külvist ja lõikusest, ning evangeeliumi edasi lugedes ja järgnenud sündmusi, iseäranis Jeesuse kannatusi ja surma silmas pidades me teame, et see tähendas Tema jaoks iseenda andmist. Külvaja, kellest Jeesus siin kõneleb, on Isa, ja Tema ise – Poeg – ei ole mitte ainult lõikaja, vaid Ta on ka külvatu: Ta on nisuiva, mis peab langema maasse ja surema, et kanda rohket vilja. Kusjuures viljaks, mille nimel Ta ennast annab ja sureb, on igavene elu mitte Talle endale (see kuulub Talle kui tõelisele Jumalale niikuinii), vaid meile, kelle patu tõttu ja kelle süül Ta sureb. Jeesuse «palk» on meie elu ja hingeõndsus.
3. Jeesuse jüngrid, olles kahtlemata ka ise need, kes saavad jumaliku armu kingitusena osa Jeesuse poolt kätte võidetud igavese elu võiduannist, on kohustatud jätkama Tema missiooni, s.t kuulutama igavese elu sõna, et oleks võimalikult palju neid, kes päästetakse ja pärivad igavese elu Jumala Poja nimes. Seejuures ei tohi unustada, et nagu me võlgname omaenda pääsemise täielikult Jumalale, nii on ka selles töös, mida kirik Jeesuse missiooni jätkates teeb, tegelikult tegutsejaks Jumal, mitte meie. Meie pärime Tema vaeva vilja, sest «teist alust ei saa keegi rajada selle kõrvale, mis on juba olemas – see on Jeesus Kristus» (1Kr 3:11).